ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO EK
Kestävä liiketoiminta
Tiina Haapasalo

MUISTIO

25.2.2016

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 143/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupallisista tavarankuljetuksista teillä annetun lain 6a §:n muuttamisesta

Euroopan komissio on antanut Suomelle perustellun lausunnon EU:n säännösten vastaisesta kabotaasikuljetusten määritelmästä. Suomessa kansallisesti käytetty määritelmä on rajoittavampi kuin muissa jäsenmaissa. Ellei säädäntöä muuteta, haastaa komissio Suomen Euroopan Unionin tuomioistuimeen. Suomessa hallitus esittää lain muuttamista niin, että se vastaa EU:n säädäntöä.

Kabotaasi tarkoittaa ulkomailta tulevan kuorma-autokuljetuksen yhteydessä kohdemaan sisäisessä liikenteessä annettavia kuljetuspalveluja. EU:ssa on direktiivillä rajattu palvelujen tarjoamista eli säädäntö suosii kansallisia kuljetusyrityksiä.

Kabotaasi on laillista ja se voi olla enimmillään ulkomailta tulevan kuljetuksen yhteydessä kolme kuljetusta seitsemän päivän aikana kohdemaassa. EU-alueella kabotaasia on noin 1 % tiekuljetuksista. Suomessa kabotaasia on erittäin vähän, alle prosentin kymmenesosan.

Suomen tavarakuljetuslaissa on ollut direktiiviä tiukemmat ehdot kabotaasille. Tarkoituksena on ollut antaa valvontaan sovellettavat täsmälliset kriteerit ja samalla tiukemmin rajauksin vähentää kabotaasin käyttöä.

Komission tavoitteena on ollut päinvastoin vapauttaa kabotaasia pitkällä aikavälillä. Kyse on sisämarkkinan toimivuudesta ja vapauttamisesta sekä tieliikenteen tehostamisesta. Tällainen direktiiviehdotus on ollut vuosia valmiina, mutta sitä ei ole annettu sen sensitiivisyyden vuoksi.

Vapauttamisen huolet liittyvät valvonnan järjestämiseen, jotta kuljetuksissa noudatetaan kohdemaan lakeja, työehtoja ja sosiaalisäännöksiä. Jos palkkatasot eivät olisi yleissitovien sopimusten mukaisia, saattaisi syntyä kahdet markkinat, josta kansalliset kuljetusyritykset kärsisivät. Valvonta voi olla kuljetuksissa muita toimialoja ongelmallisempaa, koska valvottava kohde on liikkeessä ja vain lyhytaikaisesti valvonnan tavoitettavissa.

Elinkeinoelämän näkökulmasta ei ole mitään estettä muuttaa lakia EU:n säädännön mukaiseksi. Kabotaasiliikenteen määritelmien pitäminen EU-säädännön mukaisena voi parantaa maanteiden tavaraliikenteen taloudellisuutta ja resurssitehokuutta mm. vähentämällä tyhjiä paluukuljetuksia. Valvonnassa on kehitettävää, mutta siinä tulee edetä käytäntöön sopivin säädöksin ja EU-laajuisin digitaalisin välinein. Liikenne- ja viestintäministeriön arvion mukaan Suomella ei myöskään olisi mahdollisuutta menestyä tuomioistuimessa komissiota vastaan asiassa.